ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту безпеки

_____ С.О. Лисенко

"1" серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри національної безпеки
Протокол №1 від 1 серпня 2024 р.
Заст.зав. кафедри

_____ В.В. Ровний

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

спеціальності: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

освітнього рівня магістр

освітньої програми: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:
Сервецький Іван Васильович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри національної безпеки.

_____ І.В.Сервецький

Викладач:
Сервецький Іван Васильович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри національної безпеки.

_____ І.В.Сервецький

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри національної безпеки
(протокол № 1 від "1" серпня 2024 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту безпеки
(протокол № 1 від "8" серпня 2024 р.)

Заст. зав. кафедри _____ Ровний В.К.
(підпис) (П.І.Б.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
___.____._____р.

Гарант освітньої програми _____ І.В.Сервецький
(підпис) (П.І.Б.)

Робочу програму перевірено
___.___.____р.

_____ І.В. Сервецький
(підпис) (П.І.Б.)

Пролонговано:

на 20__/20__н.р. _____(_____), "___"___20__р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

на 20__/20__н.р. _____(_____), "___"___20__р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

на 20__/20__н.р. _____(_____), "___"___20__р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

на 20__/20__н.р. _____(_____), "___"___20__р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна, денно-дистанційна форми навчання	**Заочна**
Методологія науково-дослідної діяльності		
Курс	1	
Семестр	1	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, в тому числі:	90	
Аудиторні	34	
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Статус дисципліни: *обов'язкова*

3. Мета та завдання дисципліни. Метою курсу «Методологія науково-дослідної діяльності» є формування у здобувачів вищої освіти системного наукового мислення, оволодіння знаннями про теоретико-методологічні основи наукового пізнання, розвиток практичних навичок планування, організації, виконання та презентації результатів наукових досліджень відповідно до вимог академічної доброчесності та фахової специфіки. Завданнями навчальної дисципліни «Методологія науково-дослідної діяльності» є: ознайомлення здобувачів з основними поняттями, категоріями та концепціями методології науки; формування вмінь і навичок самостійної постановки наукової проблеми, вибору об'єкта, предмета, мети, завдань і гіпотези дослідження; опанування класифікації, змісту та сфери застосування загальнонаукових і спеціальних методів дослідження; навчання правилам структурування наукових праць, зокрема курсових, дипломних, дисертаційних робіт, наукових статей і тез; розвиток здатності критично аналізувати наукову інформацію, формулювати аргументовані висновки та дотримуватися академічної доброчесності на всіх етапах дослідницької діяльності.

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки.

Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки, аналізувати та розвивати структуру системи забезпечення національної безпеки та принципи її функціонування.

Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний, регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності.

Здатність організовувати цілеспрямовану діяльність щодо формування і реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони.

Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультидисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Застосовувати системний аналіз та синтез для вирішення завдань забезпечення національної безпеки.

Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

Розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері національної безпеки з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан безпекового середовища.

Формувати елементи (складові) стратегії національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності).

Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки.

Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань національної безпеки до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

.Здатність застосовувати набуті сучасні знання в галузі національної безпеки для збору, систематизації і аналізу отриманої з публічних джерел інформації стосовно загроз безпеці.

5. Структура навчальної дисципліни

№	Курс 1 Семестр 1 Всього годин у семестрі 90 Теми	Кількість годин, з них:					
		лекції	семінарські заняття	практ. лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.конс. роб. (ІКС)	сам. роботу студ. (СРС)	Примітка
	Модуль 1. Теоретико-методологічні основи наукового пізнання						
1.	Сутність і структура	2	3			8	СР

	наукового знання						
2.	Методологія як система: рівні, функції, принципи	2	3			8	СР
3.	Класифікація методів наукового дослідження	2	3			6	СР
4.	Формулювання наукової проблеми, теми, об'єкта, предмета, гіпотези	2	2			6	СР
	Модуль 2. Організація та логіка наукового дослідження						
5.	Етапи, планування та структура наукового дослідження	2	3			6	СР
6.	Особливості емпіричних досліджень: спостереження, експеримент, аналіз	1	2			6	СР
7.	Наукова аргументація, доказовість та верифікація результатів	1	2			6	СР
	Модуль 3. Академічне письмо і доброчесність у науці						
8.	Види наукових праць та вимоги до їх оформлення	1	1			4	СР
9.	Стандарти академічного письма: структура, цитування, стилістика	1	1			2	СР
10.	Академічна доброчесність: плагіат, авторство, етика досліджень		1			2	СР

Тематичний план для денної форми навчання

Форми контролю:

-усне опитування - У;

-контрольні роботи - КР;

- перевірка конспектів - ПК;

- перевірка завдань для самостійної роботи - СР;

- тестування - Т;
- колоквіум - К;
інші:
- реферат.

6. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи наукового пізнання

Тема 1. Сутність і структура наукового знання

1. Основні ознаки та рівні наукового знання.
2. Емпіричний і теоретичний компоненти наукового пізнання.
3. Структурні елементи наукових теорій і концептів.

Література: [1; 4; 9]

Тема 2. Методологія як система: рівні, функції, принципи

1. Рівні методологічного знання: філософський, загальнонауковий, спеціально-науковий, технологічний.
2. Основні функції методології в науковому дослідженні.
3. Принципи методологічного аналізу та побудови наукового знання.

Література: [2; 6; 11]

Тема 3. Класифікація методів наукового дослідження

1. Загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія тощо).
2. Емпіричні методи дослідження (спостереження, експеримент, вимірювання, опис).
3. Теоретичні методи (моделювання, формалізація, ідеалізація, системний аналіз).

Література: [3; 7; 12]

Тема 4. Формулювання наукової проблеми, теми, об'єкта, предмета, гіпотези

1. Визначення та обґрунтування наукової проблеми і теми дослідження.
2. Формулювання об'єкта й предмета наукового пізнання.
3. Постановка наукової гіпотези та її роль у структурі дослідження.

Література: [4; 9; 10]

Модуль 2. Організація та логіка наукового дослідження

Тема 5. Етапи, планування та структура наукового дослідження

1. Основні етапи наукового дослідження: підготовчий, дослідницький, узагальнюючий.
2. Планування наукового дослідження: цілі, завдання, методи, терміни.
3. Структура наукової роботи: вступ, основна частина, висновки, додатки.

Література: [5; 6; 12]

Тема 6. Особливості емпіричних досліджень: спостереження, експеримент, аналіз

1. Характеристика та види наукового спостереження
2. Особливості постановки та проведення експерименту
3. Аналіз емпіричних даних і верифікація результатів

Література: [4; 10; 12]

Тема 7. Наукова аргументація, доказовість та верифікація результатів

1. Структура та логіка наукової аргументації.
2. Критерії доказовості у науковому дослідженні.
3. Методи верифікації та фальсифікації наукових результатів.

Література: [7; 11; 6]

Модуль 3. Академічне письмо і доброчесність у науці

Тема 8. Види наукових праць та вимоги до їх оформлення

1. Класифікація наукових праць: стаття, тези, монографія, дисертація, звіт.
2. Структурні елементи наукового тексту та вимоги до оформлення.
3. Бібліографічне оформлення джерел і цитування за стандартами.

Література: [8; 12; 2]

Тема 9. Стандарти академічного письма: структура, цитування, стилістика

1. Структурна організація академічного тексту: логіка, зв'язність, послідовність.
2. Правила цитування та оформлення посилань відповідно до міжнародних і національних стандартів.
3. Стилістичні особливості академічного письма: об'єктивність, чіткість, формальність.

Література: [9; 13; 8]

Тема 10. Академічна доброчесність: плагіат, авторство, етика досліджень

1. Поняття академічної доброчесності та її ключові принципи.
2. Форми порушення доброчесності: плагіат, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат.
3. Етичні норми наукового дослідження: авторство, відповідальність, коректність у використанні джерел .

Література: [9; 12; 9]

7. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницею	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць	к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць	к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць
Відвідування лекцій	2	3	6	2	4	2	4
Відвідування сем. занять	2	4	8	3	6	3	6
Робота на сем. занятті	5	4	20	3	15	3	15
Виконання завд. для сам. роботи	4	6	24	4	16	4	16
Виконання модульної роботи	20	1	20	1	20	1	20
Виконання ІНДЗ	50	-		-		-	
Разом			78		61		61
Максимальна кількість балів:							200
200:100=2. Студент набрав Х балів; розрахунок: Х:2=загальна к-сть балів.							100

7.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1. Визначити сутність наукового знання.
2. Охарактеризувати основні рівні наукового пізнання.
3. Порівняти емпіричний та теоретичний рівні дослідження.
4. Визначити структурні елементи наукової теорії.
5. Проаналізувати роль методології у науковому дослідженні.
6. Визначити рівні методології та їх особливості.
7. Розглянути основні функції методології.
8. Описати принципи методологічного аналізу.
9. Класифікувати методи наукового дослідження.
10. Проаналізувати загальнонаукові методи пізнання.
11. Охарактеризувати емпіричні методи дослідження.
12. Визначити особливості теоретичних методів.
13. Пояснити роль аналізу та синтезу у науковому дослідженні.
14. Визначити сутність індукції та дедукції.
15. Розглянути метод аналогії як інструмент наукового пізнання.
16. Визначити етапи наукового дослідження.
17. Охарактеризувати підготовчий етап дослідження.
18. Розглянути планування дослідницької роботи.
19. Визначити структуру наукової роботи.
20. Визначити методику формулювання наукової проблеми.
21. Визначити об'єкт і предмет дослідження.
22. Проаналізувати роль наукової гіпотези.
23. Розглянути способи формулювання гіпотези.
24. Визначити особливості формулювання теми дослідження.
25. Описати підготовку теоретичного аналізу літератури.
26. Визначити особливості спостереження в емпіричних дослідженнях.
27. Розглянути різновиди наукового експерименту.
28. Визначити основні методи вимірювання в дослідженні.
29. Проаналізувати роль опису в емпіричних методах.
30. Розглянути методи обробки емпіричних даних.
31. Визначити основні способи аналізу наукової інформації.
32. Охарактеризувати методи верифікації наукових результатів.
33. Проаналізувати логіку наукової аргументації.
34. Визначити критерії доказовості в науковій роботі.
35. Визначити роль фальсифікації в методології науки.
36. Розглянути види наукових праць.
37. Визначити вимоги до структури наукової статті.
38. Проаналізувати особливості оформлення дисертації.
39. Визначити правила цитування у наукових текстах.
40. Описати принципи бібліографічного оформлення джерел.
41. Визначити основні стандарти академічного письма.
42. Проаналізувати структурні особливості академічного тексту.
43. Визначити правила оформлення посилань за міжнародними стандартами.

44. Розглянути стилістичні норми академічного письма.
45. Визначити поняття академічної доброчесності.
46. Проаналізувати форми порушень академічної доброчесності.
47. Визначити етичні норми наукової діяльності.
48. Розглянути принципи авторства у наукових публікаціях.
49. Проаналізувати роль рецензування в науковому процесі.
50. Визначити особливості роботи з первинними і вторинними джерелами.
51. Розглянути методи пошуку наукової інформації.
52. Визначити критерії оцінки якості наукових джерел.
53. Описати етапи підготовки наукового проекту.
54. Визначити методи планування дослідницької роботи.
55. Проаналізувати способи контролю якості наукових досліджень.
56. Визначити роль міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях.
57. Розглянути особливості застосування методів у соціальних науках.
58. Визначити методи інтерпретації наукових даних.
59. Проаналізувати способи формування висновків у науковій роботі.
60. Визначити роль самоаналізу та рефлексії у науковій діяльності.

7.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тестування. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 60 запитань. Максимальна кількість балів - 10 балів.

7.3. Форми проведення семестровго котролю та критерії оцінювання.

Залік

7.4. Орієнтований перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Визначення поняття наукового знання та його характеристика.
2. Основні рівні наукового пізнання.
3. Відмінності між емпіричним і теоретичним рівнями дослідження.
4. Структура наукової теорії.
5. Роль методології у науковому дослідженні.
6. Рівні методології та їх функції.
7. Основні функції методології науки.
8. Принципи методологічного аналізу.
9. Класифікація методів наукового дослідження.
10. Характеристика загальнонаукових методів.
11. Емпіричні методи дослідження: особливості та застосування.
12. Теоретичні методи та їх роль у науковому пізнанні.
13. Логіка та послідовність аналізу і синтезу у дослідженні.
14. Поняття індукції та дедукції, їх застосування.
15. Метод аналогії в наукових дослідженнях.
16. Основні етапи наукового дослідження.
17. Підготовчий етап наукової роботи: завдання і особливості.

18. Планування дослідницької роботи: цілі, завдання, методи.
19. Структура наукової роботи: складові частини та їх призначення.
20. Формулювання наукової проблеми.
21. Визначення об'єкта і предмета дослідження.
22. Сутність та роль наукової гіпотези.
23. Види наукових гіпотез і їх формулювання.
24. Визначення теми дослідження: критерії та особливості.
25. Аналіз літературних джерел у науковій роботі.
26. Методи спостереження у наукових дослідженнях.
27. Види і особливості наукового експерименту.
28. Роль вимірювань у дослідженні.
29. Опис як метод емпіричного дослідження.
30. Методи обробки емпіричних даних.
31. Основи аналізу наукової інформації.
32. Методи верифікації результатів наукового дослідження.
33. Логіка наукової аргументації.
34. Критерії доказовості в науковому дослідженні.
35. Роль фальсифікації у науковому методі.
36. Види наукових праць: характеристики та відмінності.
37. Структурні вимоги до наукової статті.
38. Особливості оформлення дисертації.
39. Правила цитування у наукових текстах.
40. Бібліографічне оформлення джерел.
41. Стандарти академічного письма.
42. Організація логічного та послідовного академічного тексту.
43. Міжнародні стандарти оформлення посилань.
44. Стилістичні особливості наукового письма.
45. Поняття академічної доброчесності.
46. Форми порушення академічної доброчесності.
47. Етичні норми в наукових дослідженнях.
48. Поняття авторства у наукових публікаціях.
49. Роль рецензування у науковій діяльності.
50. Робота з первинними та вторинними джерелами.
51. Методи пошуку наукової інформації.
52. Критерії оцінки якості наукових джерел.
53. Етапи підготовки наукового проекту.
54. Методи планування дослідницької роботи.
55. Контроль якості наукових досліджень.
56. Міждисциплінарний підхід у наукових дослідженнях.
57. Особливості методів у соціальних науках.
58. Методи інтерпретації наукових даних.
59. Формування висновків у науковій роботі.
60. Значення самоаналізу та рефлексії в науковій діяльності.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	
68-74	D	3 (задовільно)
60-67	E	
35-59	FX	2 (незадовільно)
1-34	F	

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Грібов, М. Л. (2009). Розвідувальні заходи органів внутрішніх справ: сутність та питання застосування в боротьбі з організованою злочинністю. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика), (20), 26-33.
2. Сервецький, І. (2020). Розвідувальні органи: їх роль і місце у забезпеченні національної безпеки України. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки, (1 (59)), 25-31.
3. Албул, С. В. (2022). Організаційно-правові засади функціонування розвідки в Україні: теоретичні аспекти.
4. Сопілко, І. М. (2019). РОЗВІДУВАЛЬНІ ОРГАНИ ЯК ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ. Scientific works of National Aviation University. Series: Law Journal" Air and Space Law", 1(54), 216-217.
5. Сопілко, І. М. (2019). РОЗВІДУВАЛЬНІ ОРГАНИ ЯК ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ. Scientific works of National Aviation University. Series: Law Journal" Air and Space Law", 1(54), 216-217.
6. Прощаєв, В. В. (2020). Розвідувальні органи в системі державної влади: конституційно-правове дослідження (Doctoral dissertation, Національний авіаційний університет).
7. Користін, О. Є., & Албул, С. В. (2015). Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України. Південноукраїнський правничий часопис, (1), 158-163.
8. Користін, О. Є. (2007). Розширення зони превентивного законодавства у сфері протидії відмиванню" коштів. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика), (17), 89-95.
9. Інформаційна безпека організації як фактор посилення бренду роботодавця [Електронний ресурс] Л. В. Мазник, О. І. Драган Київський економічний науковий журнал. 2023. № 1. С. 39-44. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kecscj_2023_1_7
10. Копотун, І. М. (2016). Конституційні засади діяльності розвідувальних органів України. Редакційна колегія, 118.

11. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
12. Kopiika, M. V. (2020). Модернізація політики міжнародних організацій у сфері інформаційної безпеки. Політичне життя, (1), 102-109.
13. Котик, Ю. В., & Анісов, А. О. (2021). Місце НАТО в зовнішньополітичній стратегії України.
14. Горбаль, Н. І., Смерека, Л. В., & Микитин, О. З. (2019). Конкурентна розвідка: сутність, значення, перспективи розвитку. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку, 1(2), 53-60. http://doi.org/10.23939/smeu2019.02.053